

„Deschis-i raiul, ortace?” Cum își cheltuesc unii țărani rodul muncii.

„Deschis-i raiul, ortace?” Cu acesta vorbe l'am auzit într-o Duminecă dimineața pe-un țăran întimpinându-l pe-un altul, care venea din partea satului unde aștepta grozava hidră a satelor noastre: *Circiuma*. Și, durere, în Dumineci și sărbători, „raiul” blestemat și atroce, sau mai bine zis: *iadul* satelor românești e *Circiuma*.

E vr'o învoială de făcut? Hai la circiumă! E vr'o bucurie de mărturisit? Hai la circiumă! E vr'o durere ce trebuie înăbușită? Hai la circiumă!

În Dumineci și sărbători — și sunt multe acestea — aproape toate drumurile țăranilor noștri duc la circiumă, unde se prăpădește atîta muncă, și atîta tinerețe; unde se prăpădește mîntea și sănătatea.

Nu! frate țăran, nu acesta e drumul cel bun și adevărat. Acolo unde cauți tu „raiul” e numai *casa Dracului*, unde oricît ai plăti, rămîi veșnic dator.

Vorbele tale mi-au rămas în suflet, ca vorbele scăpate din gura unui bolnav în fierbințele boli lui fără leac. Și m'am gîndit atîta la raiul fără margini ce vi-l aduce *Circiuma*, această bubă veninoasă înucibată în inima satelor noastre.

Aiuria trebuie căutat „raiul” pămîntesc. În muncă, în învățatură, veți găsi raiul adevărat.

Pînă cînd *Măria-Sa Rachiul* va fi Craiul de ale cărui porunci veți asculta, veți rămănea cu toții vite de jug pentru binele altora, robi ai tuturor trîntorilor, slugi ai tuturor slujilor, muncind din greu pentru pînea care nu va fi a voastră.

Cînd țăranimea românească, după muncă aspră și *luminată*, se va îmbulzi în biserică și în școală, cum se îmbulzește astăzi în circiumă, vom fi siguri de sosirea ceasului nostru de bine, vom fi siguri de viitorul mare al neamului nostru. Cel puțin în dumineci și sărbători, aceste adăposturi ale raiului, ar trebui închise. O cer aceasta și țăranii . . . cumînți.

Casină, club și — altceva

Lipsa de cultură politică în Ardeal.

Tristul spectacol pe care l-a dat Ardealul în „alegerile” care abia s'au isprăvit nu trebuie pus, cum o fac mulți, exclusiv în sama agenților administrativi și politici veniți de dincoace de munți. Să-mi fie îngăduit să spun că nu numai „regățeni” — ba nici chiar în primul rînd „regățeni” — sunt vinovați pentru o falsificație care a mers pînă la margenile crimei.

Nu uit că „ordinele” au fost date în acest sens dela București, unde orăduitorii acestei ignobile „tragi-comedii” sunt gata să declare, cum au și început, că instrucțiile lor au fost rău înțelese și că s'a făcut după un vechiu obicei la Români, „exces de zel”. Dar pînă numai această întrebare: dacă s'ar întâmpla ca niște nebuni furioși să capete puterea la Geneva și ar da asemenea ordine funcționarilor din cantonul elvețian, oare aceștia s'ar pune în serviciul unei politici ilegale și anti-constituționale sau ar prefera cu toții să-și părească locurile pe care le ocupă? A pune întrebarea este a da și răspunsul.

Executorii sunt în fruntea vinovaților. Acei cari au „refusă candidatura”, acei cari au îngrozit și corupt lumea, acei cari au furat tîlhărește, urnele.

Au învățat de aici asemenea lucruri? Nici aici nu s'au făcut vreodată, de cînd știu eu, lucruri ca acestea. Și apoi timpul de cenicie ar fi fost prea scurt. Nu, *este și acolo o putrezăciune*, și este și acolo o desorientare. Și protestînd contra relelor influențe din Regat, trebuie căutate și acolo rădăcinile raiului.

Ele sunt multe, dar cu un nume comun li ar putea zice: *lipsa de cultură politică*.

Acestă cultură politică se poate căpăta pe două căi: prin ziare bune și prin contactul dintre oameni, prin discuții și sfătuirii cu un caracter civilizat.

Preșa din Ardeal de la războiu încoace, s'a cam tulburat. Puține sunt

foile a căror atitudine să fie neclintită. Dar au apărut allele cari ieri sprînjiau guvernul Averescu, apoi au strigat după fonduri, pentru ca imediat să împroaște cu injurii pe adversarii liberarilor. Alte care ascund supt o literatură vagă, aceiași dorință de a fi întreținute. Nu mai urmez cu caracterisările.

Dar, în această desordine politică și morală a ziarului, lipsește și locul unde unde să se formeze politic atîta lume care supt regimul unguresc nu participa activ la viața publică și atîta tineret care acum își face intrarea în ea.

Casina — e o nenorocire pentru Ardeal. Acolo am văzut pe vremuri, cu desgust, lipsa de cărți, revistele netăiate pe masă, jocuri de noroc, și am auzit conversații de cel mai perfect mahalagism local. Această moștenire de provincie ungurească de pe la 1800 ar trebui să dispară.

Clubul i se substituie. Nicăiri acest club de partid, puțin frecventat, de cine nu vrea să joace cărțile, n'a adus nici un folos pentru lămurirea conștiințelor.

Atunci ce rămăne? *Rămăne Casa culturală românească a fiecărei localități*. În ea s'ar putea întalni și oameni de vederi deosebite cari le-au manifestat onest și cuviincios. S'ar putea înlătura multe neînțelegeri și s'ar putea fixa puncte comune. S'ar putea lămuri valorile cele adevărate. Și mai ales s'ar putea alege *acea notă ardelenescă, idealistă și legalistă, de care, în haosul de astăzi, avem atît de multă nevoie*.

Din G. T. N. Iorga.

— O carte care trebuie răs-pândită: Istoria literaturii române, în limba maghiară, de prof. A. Bitay. O scurtă privire asupra literaturii noastre, care poate fi de mare folos celor cari vreau să cunoască sufletul românesc creator . . . și să creadă în puterea lui de creațiune. Prețul unui volum, bine tipărit, e: lei 25. De vânzare la toate librăriile.

Guvernul de mâine.

Cine-l va forma: d. N. Iorga, d. I. Maniu, sau amîndoi?

Liberalii bănuiesc că va fi o luptă între d. Iorga și d. Maniu pe chestia preșidenției guvernului de mâine.

Este adevărat că opoziția și am putea zice opinia publică desemnează de pe acum guvernul de mâine. Acel guvern va fi sau Maniu-Iorga, sau Iorga-Maniu, dar numai acești doi conducători ai opoziției vor putea da împreună un guvern stabil sau altfel vor reîncepe nesfârșitele frământări interne de cari liberalii să știe iarăși să profite foarte repede.

Este absolut cert că partidul cel mai de vază, unicul partid serios înghebat cu un capital moral și politic tradițional dintre grupările din provinciile liberate este partidul național din Ardeal. Și omul politic cu mare prestigiu, neatinș de frământările politice din aceste provincii este d. Iuliu Maniu.

În regat, după moartea lui Take Ionescu grupările politice cari au luptat pentru unire, desemnează pe d. Iorga ca om al situației în lagărul opoziției.

Dar cu certitudine că nu va mai întârzia mult să intervină un acord între principalii conducători ai opoziției și cu deosebire între domnii Iorga și Maniu. Pînă la toamnă vom avea acest acord.

De altfel unele grupări au înțeles necesitatea de-a grăbi realizarea lui. Așa generalul Averescu e gata să a accepte fuziunea cu partidul național.

Asemenea la tachiști curentul care se manifestă și care va fi examinat în congresul din Septembrie este pentru o sprijinire a acțiunii politice a d-lui Iorga și o conlucrare strînsă cu partidul național. Mai toți tachiștii au această lozincă.

Prin urmare în zadar scontează liberalii desbinarea acelei opozițiuni care este menită a forma guvernul de mâine.

Nici d. Iorga și nici d. Maniu nu vor face jocul liberalilor, — acesta este exclus. Am putea zice că sunt de pe acum înțeleși, fără pact formal. În foarte scurt timp, atunci cînd vor trebui, acordul va deveni real, public, și nimeni nu va mai discuta asupra succesiunii cabinetului Brătianu.

Nu va fi decît o părere. Va fi într-adevăr un guvern indicat de întreaga opinie publică.

Din L. A. W.

D-nul Iorga despre guvern.

Guvernul actual s'a instalat dictatorial pentru a rezolva prin mijloacele unui partid „bine organizat” și cu multe bănci la îndemână criza financiară și economică. Misiunea ce și-a atribuit i-s'a părut așa de mult ca de utilitate națională, încât a recurs la o brutală falsificație electorală pentru a-și avea un Parlament docil. Și apoi a început înaintea publicului experiența.

Rezultatele ei pînă acum sunt acestea: un budget de mizerie și desperare care economisește, dar desorganizează; o consolidare bună în principiu care a întâmpinat mari dificultăți la realizare; o administrație pe care o înalță comparația cu haosul averseanșii o continuare, ba chiar o înrăire a proastei situații economice, unită cu o depreciere și mai adîncă a valutei, iar, ca refacere, societatea înțelege că ea însăși are cea dintâi datoria de a se reface.

Monumente comemorative. Mihai Viteazul.

Asociațiunea va ridica un monument la Alba-Iulia.

Ungurii au ținut să eternizeze la Mirăslău, nu departe de Aiud, în Transilvania, locul înfrîngerii lui Mihai Viteazul, printr'un monument comemorativ. Foarte bine, era dreptul lor.

Iată pentru ce ne bucurăm din toată inima, văzînd că „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român” cu reședința în Sibiu, dar cu ramificații întinse în țara întregă, prevede în programul marelui loterii, organizată în scopuri culturale naționale, cu autorizarea autorităților în drept, înălțarea mai multor monumente comemorative: Mihai Viteazul.

Astfel ar fi un monument la Șelimbăr, lângă Sibiu, unde marele voevod a înfrînt puterea semețului principe ardelean Andrei Batori, după care biruință a urmat cea dintâi înfăptuirea a idealului național în 1599. Alt monument ar fi capela proiectată pe câmpia Turzii, unde, doi ani mai tîrziu, a fost ucis mișelește eroul nostru pentru ca în această capelă an de an să se facă, la data morții lui, serbări de pomenire creștinească și românească întru amintirea lui. Al treilea în sfîrșit, și cel mai important ar fi cel dela Alba-Iulia, care voește să eternizeze înțrarea triumfală a lui Mihai, în Belgradul de pe vremuri, ca cel dintâi domn al tuturor Românilor. Dacă ungurii se delectează privind monumentul dela Mirăslău, noi va trebui să enuțăm la datorile uriașe ce ne revin, ca elementului conducător al acestei țări, înfățișîndu-ne această înțrarea triumfală a lui Mihai Viteazul întru întîmpinarea cîrnia eșise, cu cheile cetății în mînă, însuș episcopul romano-catolic din Alba-Iulia G. Napragyi.

E deci datorie națională să ajutăm „Asociațiunea” din Sibiu la înfăptuirea acestor mari probleme. Biletele dela loteria „Asociațiunii” sunt de vânzare la toate băncile, la toate administrațiile de plasă, la primăriile comunale, la direcțiunile școalelor secundare etc. etc.

Mai multă omenie, domnilor!

Pentru „Românul” din Aiud

Di D. Pușcașiu die Stremțiu, voină a face cursa Aiud—Uioara cu camioneta, a rugat firma „Românul” din Aiud să-l sprînjinească în această întreprindere (dînd informațiuni etc.) Dar, după cîteva zile, aceeași firmă n'a voit să vînză benzina dlui Pușcaș și nici chiar așiful priu care anunța publicul că face această cursă, n'a voit să-l pună în vitrină. Mai tîrziu, cînd au văzut că Di. Pușcaș poate cîmpăra benzina și din alt loc — deci nu poate împiedeca circulația camionetei — i-au vîndut și dlor. Apoi, dacă această cooperativă sprînjinește astfel pe Români, de ce nu-și schimbă măcar firma, să-i zică, d. ex. Ovreuil?

Pentru un invalid de războiu. Fără o mînă. Fără pensie.

Suntem informați că invalidul de războiu Rogojan — angajat, din bunăvoință d-lui fost prim-procuror German, la Parchetul din loc, — nu-și mai primește de-o vreme pensia ce i se cuvine ca invalid de războiu fără un braț. Rugăm pe cei în drept să facă tot posibilul ca acest biet invalid de războiu să nu mai fie permanentă victimă a ineuriei și indiferenței acelor cari ar trebui să se îngrijească de soarta lui.

Pentru domnul comandant al Garnizoanei.

Suntem informați (și am dori să fim cât mai repede desmînțiți!) că de timp îndelungat, doi soldați din garnizoana Alba-Iulia sunt permanent în serviciul d-lui avocat Băltariu din loc, despre care știm că e civil. Pe unul din acești soldați îl cheamă Moga Teofil și aparține Rgt. 91 Inf. Se mai afirmă că, tot cu soldați din garnizoana noastră, d-l Băltariu și-ar fi reparat casele și și-ar fi instalat lumina electrică.

În interesul și pentru prestigiul armatei noastre, Vă rugăm, d-le comandant, să binevoiți a ordona o severă anchetă, pentruca să se curme abuzurile de acest fel și pentruca bravii noștri ostași să nu mai fie forțați de-a lucra ca salahori neplătiți ai unuia și altuia!

Adunarea generală a Băncii Agrare.

S'a hotărât darea în judecată a guvernului.

Miercuri, 2 August, a avut loc la Cluj adunarea generală a Băncii agrare. Au asitat între alții, d-nii Vaida, Brediceanu, Vlad, V. Branște, Mihali, V. Moldovan, Marcu, deputații Deleu și Nemeș, senator Vescan, Răducanu etc.

Ședința a fost deschisă de dl. Poruțiu, președintele consiliului de administrație al băncii Agrare.

D. Victor Bontescu, directorul general al Băncii Agrare, a făcut timp de două ore un expozeu detaliat, în care a făcut istoricul Băncii, a arătat imposibilitatea unei transacțiuni asupra drepturilor acestei Bănci știr bite de legea votată de parlament liberal. A vorbit apoi amănunțit despre tratativele ce au urmat cu guvernul în această direcțiune.

Primul ministru, ca și ministrul agriculturii, a declarat că guvernul în nici un caz nu va restitui Băncii Agrare finanțarea reformei agrare în Ardeal, dar îi va acorda din nou celelalte drepturi și scutiri, dacă:

1. Va renunța la procesul contra statului și 2. Partidul național nu va face opoziție violentă.

Adunarea generală după ce a ascultat cuvîntarea d-lui Bontescu, a primit aproape în unanimitate propunerea consiliului de administrație de a se apela la justiție și a se cere pe această cale despăgubire de la stat. S'a procedat la vot, și cu 881 contra 50 voturi s'a hotărât ca să se intenteze procesul guvernului.

Dintre cei cari au votat contra sunt d-nii: Mihali, col. Negulescu, prof. Meruțiu și avocat Gheorghievici, cari au fost luiduiți de către adunare.

O notă de protestare dela Budapesta.

Ministrul Ungariei la București a remis la Sinaia d-lui Duce, ministrul de externe o notă de protestare contra exproprierei marilor proprietari maghiari din Transilvania, invocînd tratatul dela Trianon.

Ungurii au pretenția ca proprietarii absenteiști unguri să aibă privilegiu față de cei români. Nota aceasta dela Budapesta va fi examinată în primul consiliu de ministri.

. . . Dacă încă nu știți, atuncia, Vă rog notați bine: MAK'S KAISER BORAX face tenul moale și ferește de grăsime. . .

Anul școlar 1922-23 la liceul „Mihai-Viteazul.”

A. 1 și 2 Sept. examenele de corigență.

4 și 5 Sept. examenele particulare.

6 Sept. examenele de primire (în cl. I.) și diferență (celelalte clase).

7, 8 și 9 Sept. înscrierile.

10 Sept. deschiderea anului școlar.

11 Sept. începerea cursurilor.

B. Burse.

15 burse, a lei . . . 1000

10 burse, a lei . . . 500

Petițiile pentru burse pot fi înaintate (de către elevii săraci, cu nota fbine și bine) cel mult pînă în 30 Sept. a. c. Direcțiunea liceului.

Pentru gospodari.

Șoriceii la cai.

Cînd se îmbolnăvește vre-un cal de șoriceii, trebuie, ca după urechi unde se fac șoriceii, să spargem calul cu o sulă, și să strîngem bine, să iasă șoriceii. E bine să strîngem calul și de nas, ca să strîngute. De cumva se umflă calul după urechi să luăm semăntă de in și s'o fierbem cu oțet și cu ceapă. În această vreme să înmuim o cărpă și să legăm calul la urechi. În câteva zile îi trece.

*
Ce trebuie să faci, cînd se umflă vre-o vită.

Mai ales vara, cînd nutrețul e zămos și vitele mîncă trifoi, ori luter-nă, de multorii se întîmplă, că se umflă vre-o vită, care mîncă mai la-com. În cazuri de acestea, trebuie să radem săpun de haine, să tăiem bucățele cîteva căței de usturoi, și să le punem în fîrînă de mălaiu. Toate să le amestecăm cu oțet de vin. Băutura aceasta o turnăm pe gătul vitei și apoi o facem să alerge mai multă vreme. Vita se va desumfla de bună seamă.

*
Cum poți alege unt mult și degrabă?

În smîntăna din care vrei să alegi unt, pui puțină peatră acră și lapte acru de vacă. Laptele acru să fie de cinci ori mai puțin decît smîntăna. Le mesteci bine. Le încălzești la foc și în urmă le lași să se răcească. Dacă s'au răcit, încerci să alegi untul. Și în cinci-șase minute untul e ales. Un unt bun și aproape de două ori mai mult, ca și din smîntăna nemestecată.

*
Găinile ouă peste tot anul,

dacă aduni sămăntă de urzică coaptă și de cîte ori dai găinilor mîncare, sămănta o amesteci cu țărițe înmuiate și o dai s'o mînce. Sămăntă de urzică aduni mai multă, să ai peste tot anul. Găinile hrănidu-se în chipul acesta vor oua înt-runa. Din U. P.

SPORTIVE.

Simeria — Alba-Iulia 1:1.

În 6 August a avut loc emulația de football între echipele mai sus-amintite. Întăiul atac nesucces, început de trupa din Simeria, urmează imediat dupăce arbitrul Lahni dă semnalul. Trupa Ezra, din Alba-Iulia înceasează întăiul gol. După timpul de repaus, trupa Ezra dă un gol trupeii din Simeria. A fost una din cele mai frumoase emulații din acest sezon.

Get. Be. Get.

ȘTIRI.

— **Di Iuliu Maniu la M. S. Regina.** Di Iuliu Maniu, președintele partidului național român, a fost însoțit de soția sa, doamna Maria, la dejun. A participat și S. Regală Principele Carol. După dejun, M. Sa s'a întreținut vreme ai îndelungată cu di Iuliu Maniu.

— **Concertul d-nei și dș. Riszer** a dat posibilitate publicului de-a admira din nou măiestria ajunsă la apăsătoare maturitate a d-nei, și cea în dezvoltare a dșoarelor. Creațiuni de mare valoare, bucăți muzicale alese, și fost executate la pian, vioară și sol, cu ușurință și eleganță celor apăsătoare definiții cu arta. Mulțimea a gură-cască, publicul de cinema, a psit; nici nu avea ce căuta.

— **Zăpadă și ger în Iulie.** Din ranța viue știrea de necrezut că Duminică trecută a fost o furtună care asupra Parisului. În regiunile Nancy, Grenoble și Cantal a iznit zăpadă, termometrul s'a scoborit la plus 2 grade. În jurul orașului rileans a fost un ger strașnic ca rna.

— **Bani de metal.** Banca Națională a intervenit din nou pe lângă ministerul de finanțe de a-i admite starea unei monede de metal de 1, și 5 lei, în locul hârtiei monedei hivalentă, care e complet deteriorată.

— **Se vorbește că o bancă din sîns (Tovisi takarék) speculează pe ranii din jur, spanând că ia 8%, de fapt ia mai mult. Nu avem ce se dacă lucrurile stau astfel — det, că țărâniea să caute numai pe i cari îi ajută și nu-i speculează năcazuri.**

— **Cutremur de pământ.** De teva zile s'au simțit mai multe cutremure de pământ în regiunea Băile Herculane și Mehadia. S'au auzit omote surde sub pământ în felul omotului ce-l face motorul unui tomobil. Acestea durmături au înăimântat locuitorii. După spusele minilor pricepători însă nu este ci o primejdie și nu vor fi erupții vulcanice precum cred locuitorii acolo.

— **Ministerul de instrucție** a cut un proiect în care se prevede idirea a două mii de școli primare, diferite județe ale țării, până la Novembrie, însă din fondurile oblor sătești și donațiile sătenilor.

— **Oribila crimă din Strada Regina Maria.** Joi noaptea târziu d-na Moskovitz din loc a fost asasinată de indivizi necunoscuți, cari după ce au furat bani și alte obiecte, au dispărut fără urmă.

— **Comunele românești din Cehoslovacia:** Apșa de sus, Apșa de mijloc și Apșa de jos au cerut guvernului nostru să se poată aprovizionarea din România cu cerealele necesare. Guvernul român a admis ca pentru aceste 4 comune românești să se exporteze 12 vagoane porumb și 8 vagoane făină de grâu.

— **Bani noi.** Fiindcă banii de hârtie de câte 500, 100 și 20 lei au fost fabricați în grabă și astfel n'au putut fi destul de bine lucrați, s'au putut falsifica foarte ușor. Din cauza aceasta Banca Națională vrea să fabrică alți bani de câte 500, 100 și 20 lei. Chipul de pe acești bani va fi făcut de pictorul Verona. Retragerea hârtiilor vechi se va începe la 1 Septembrie.

— **În Bulgaria se plănuiește confiscarea averilor.** »Echo de Bulgaria« publică un articol al dlui Athanasoff, președintele Soțraniei, în care discutând chestia despăgubirilor cu care e îndatorată Bulgaria prin tratatul dela Neully, scrie: »Se apropie ziua în care, pentru a plăti monstroasele reparațiuni, va trebui să căutăm aurul nu în casele Statului ci în pungile și proprietățile tuturor acelor cari, prin nebunia, ambiția puterii și dorința de îmbogățire, au supus Bulgaria unor datorii imposibile. Singurul mijloc de plată e de a pune mâna și de a confisca o parte din averea oamenilor acelora. Poporul a plătit până acum; a venit ziua în care, trebuie să plătească autorii nenorocirii lui. Guvernul trebuie să ia toate măsurile pentru a face ca cei ce trebuie să plătească, să nu arboreze drapelul engleze și franceze, sârbe sau altele pe proprietățile și întreprinderile lor și să nu-și procure pașaportare străine, cum s'a întâmplat cu democratul Ciapracicoff și populiștii din societatea »Balcan« Pregătiți-vă deci, să faceți imposibilul pregătiți-vă să plătiți!«

— **Bolșevicii vând Coroana țarului.** Guvernul sovietic a hotărât să vândă coroana țarului, care se păstra în Kremlin și care are o valoare de 700 milioane ruble anr.

— **Cum poți stărpi cloșanii din ogradă?** Strânge buruiana numită limba cânelui, cu rădăcină cu tot. Sdrobește o bine și o vără în găurile de cloșani. Toți fug și altul nu se mai arată prin ogradă.

— **Persecuțiile religioase în Rusia sovietică.** Alte fapte interesante privitor la atitudinea autorităților sovietice față de instituțiile religioase sunt desvăluite prin publicarea art. 161 a noului Cod juridic, aprobat de către toate comitetele executive ruse. Acest cod prevede că persoanele dând instrucție religioasă copiilor și minorilor atât în stabilimentele de educație ale Statului cât și în școli și institute private vor fi supuse pedepsei, între altele la muncă silnică până la un an.

— **O statistică recentă** arată că în Europa sunt azi 250 milioane femei mai mult decât bărbați. Acest surplus feminin s'ar repartisa astfel, Rusia înregistrează cel mai mare surplus, la o mie bărbați fiind o mie 229 femei; în Germania surplusul e de 84 la sută; iar Austria 49 la sută; în Jugoslavia 94; în România 16; în Anglia 26; în Elveția 40 la sută. Numai în Terile de jos numărul femeilor e mai mic decât al bărbaților.

— **Sâmbătă 5 August** s'au terminat lucrările de transferări, detașări și reintegrări în învățământul secundar.

— **Congresul Corpului didactic.** Congresul asociației membrilor corpului didactic primar, care urma să se țină la Focșani, în zilele de 17—20 August, se va ține la București în luna Septembrie. Data precisă se va anunța la timp, ca fiind în legătură cu terminarea anteproiectului de reformă a învățământului primar, care va fi discutat în congres. Din aceasta pricină și cursurile se vor începe după congres.

— **Din Berlin** se află că guvernul din Moscova a dat ordin ca marile scriitor Maxim Gorki să fie arestat dacă va încerca să treacă frontiera rusă. Gorki se află acum în Germania.

— **Cea dintâi casă uriașă** europeană va fi clădită la Frankfurt pe Main. Ea va fi înaltă de 60 metri și va avea 15 etaje, cu două ascensoare, ca și în America. Ea deigur va fi încă modestă pe lângă edificiile din New-York unde se găsesc clădiri de 265 metri cu 51 etaje.

— **O telegramă din Washington** anunță că neînțelegerile dela conferința dela Haga sunt un simptom al căderii sovietelor dela putere. Americanii cred că regimul bolșevic nu va mai dăinui de cât anul acesta.

— **Vineri,** fiind onomastica M. S. Regina Maria, la biserica din centru s'a oficiat un Te-Deum. Au luat parte reprezentanții autorităților civile și militare.

— **Bolșevicii nu mai botează copiii.** O gazetă rusească scrie, că guvernul sovietelor a dat poruncă să nu mai fie botezați copiii nou-născuți. Botezul se va da numai la 18 ani impliniți, la cine îl va cere.

— **Moda cea mai nouă.** În Anglia, doamnele cele bogate au iscodit o modă nouă. Poartă păpuși așa de mici, încât trebuie să-și taie degetul mare dela picioare, ca să poată încălța păpușii. Se vede, că omul când e prea îmbuibat își pierde și mintea.

— **Beneficii liberale.** Beneficiul Băncii Naționale pe 6 luni dela 1 Ianuarie și până la finele lui Iunie 1922, a fost de 62.500.000 lei la un capital de 12 milioane. Astfel la un capital de 12 milioane, Banca Națională aduce anul acesta un venit de 125 milioane. Nu mai este nevoie de nici un comentariu pentru a arăta monstruoșitatea cu care Banca Națională, sau mai bine zis partidul liberal speculează Statul.

— **Sticlă care nu se sparge.** Un inginer din Londra, a fabricat un fel de sticlă, care nu se mai sparge. E groasă de un deget. Poți izbi în ea cu petrii cât de mari, căci nici nu se creapă. Glonțul de pușcă încă nu prinde în ea, iar diamantul nu o taie.

— **O plantă care umblă.** Sunt plante cari mănâncă carne și au ochi. De plante cari se umblă până acuma nu se știa. Învățații însă au descoperit și aceasta buruiană. Se mișcă de o mie ori mai încet ca melcul. Ocolul pământului l'ar face în cinci milioane de ani.

— **Cum ne putem scăpa de stelnici?** Să ungem patul și pereții cu fier de bou și cu pelin fierț în oțet tare de vin și toate vor pieri. Ori putem și așa, că ungem lobul unde sunt stelnici cu pucoasă și unt de lemn vechiu și nu mai rămâne nici o stelnici. Toate pier.

— **Splina calului.** Când calul se uită în stânga și se mișcă la pantece, să știi că are durere de splină. Împungel cu sula la a treia coastă adânc, până vei ajunge să împungi splina! și-i va trece.

— **Gazeta Lugoșului** e titlul unei Gazete ce va apare începând cu 1 Septembrie, la Lugoș; cu gândul de-a sluji interesele culturale și naționale. Dorim ca noul organ să se bucure de sprijinul publicului, ca să-și poată împlini chemarea cât mai multă vreme.

— **Noul cabinet italian.** Noul cabinet italian a fost format sub președinția d-lui Facta: ministerul de interne, Schanzer; colonii, Amendola; interne, Taddei; justiție, Alessio; finanțe, Bertoni; teaur, Baratore; război, Soleri; marină, Devitto; instrucția, Anile; munca și prevedere socială, Dellosbarba; lucrările publice, Riccio; agricultură, Bertini; industrie, Rossi; regiunile liberate, Lucciani.

— **Să'ncrete exportul de porci.** Deși lipsa cărnei de porc este foarte simțită și mai ales a grăsimii — se dau autorizări de export pentru porci. În »Monitorul oficial« din 28 Iulie — găsim autorizații de export pentru 2610 porci. E vremea să se oprească orice export, atunci când populația a ajuns să plătească grăsimia cu 52 lei kgr.

— **Turme de porci sălbateci** s'au coborât din munți în șesurile semănate cu porumburi (cucuruz). Și în Muntenia s'au semnalat mari stricăciuni produse de aceste sălbătațiuni. În satul Tîbănești (jud Vaslui) un porc mistreț dintr-o turmă s'a abătut în sat. Locuitorii l'au atacat cu topoare și sape. Mistrețul a rănit patru săteni. În urmă, a fost împușcat de notarul și învățătorul comunei.

— **Facultatea de Medicină Veterinară** anunță absolventii de licee, că pentru ajutorările de învățământ (300 lei lunar) ce le dă studenților înscriși în anul I, se va ține un concurs la 10 Octombrie. Candidații trebuie să dovedească prin acte oficiale, că sunt lipsiți de mijloace. Concursul se dă din științele fizico-chimice și științele naturale (botanica și zoologia), după programul cursului superior dela liceu.

— **După un raport** al lui Hoover totalul sumelor destinate pentru salvarea rașilor de foamete, atinge cifra de 56 milioane dolari.

— **Liga culturală** a pus în vânzare n-l I din »Cartea Bună«, începând cu volumul I-ii din posesiile lui Mihail Eminescu, pe preț de 5 lei. Acest volum a apărut supt îngrijirea însăși a d-lui Iorga. Tot Liga a mai pus în vânzare întâia ediție îngrijită din ultima lucrare teatrală a d-lui Iorga: »Zidirea Mănăstirii Curtea de Argeș«, tipărită în număr restrâns de exemplare. Prețul 4 lei — fără rabat pentru vânzători. Doritorii de a-și procura aceste lucrări se vor adresa la sediul Ligii, strada Banul Mărăcin, I. sau trimetând un mandat postal pe adresa casierului Ligii, d. G. D. Scaba, Domnița Anastasia II, pentru a primi lucrările acestea franco de port.

No. G. 2459—1921.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul esmis aduc la cunoștință publică, că ie procesul lui Ioachim Totoian din Micești, pentru suma de 330 lei și acces, și înregistrat la judecătoria de Ocol din Alba-Iulia sub No. G. 2459—1921. Licitația despre sechestrate mobile, 1 porc de un an și 2 mărunt de piatre lucrate prețuite în 1200 Lei se va ține la **17 August 1922.** 4 ore d. m. în comuna Ighiu.

Alba-Iulia, la 25 Septembrie 1921.
V. Porțiu,
esmis a judec. de Ocol din Alba-Iulia.

◆◆◆◆◆
Cinema Urania Duminică 13 August. MISS BERYLL. Dramă, sentimentală cînd de frumos în 6 acte, se petrece la porturile Olandei. Primactor **Maria Lya.** Marți la 15 August, PĂUNUL ALB. Roman sentimental pătrunzător în 5 acte. Primactor **Grit Hegesa.** Joi 17 August, mare premieră. A LARMĂ ÎN GRĂDINA ZOOLOGICĂ. Dramă în 6 acte cu vederi incomparabile și fără perche, apariția fiarelor răpitoare în căduri.

◆◆◆◆◆
— **Frumoasa casă și curte a d-lui Nagy Kálmán, din nou, de vânzare. Informații la proprietar, în Str. Iașilor No 26.**

◆◆◆◆◆
Văpșește-ți locuința numai la **M. SCHÄCHTER** Str. Roșiorilor 6. Modele românești cele mai frumoase, gobelin și mătase. Văpșește locuințe, biserici, uși, ferestre și mobile, cu prețurile cele mai reduse.

*
„SEBEȘANA“ bancă populară în Sebeșul săsesc are de vânzare în Vințul de jos și în Sebeșul săsesc câte o **casă wertheimiana** precum și **mobile** potrivite pentru **bănci și cancelarii.** — Amatorii se vor apresa direct la „SEBEȘANA.“

*
Înștiințare. Am onoare a aduce la cunoștință On. public, că **mi-am mutat căsătoria,** din str. Simion Bărnuțiu Nr. 13 în str. Nicu Filipescu Nr. 14 (casa Rozor).
Cu stimă **Mici Müller.**

*
O camionetă »FORD« aranjată pentru transport de persoane (12 pers.) se află de vânzare. Prețul **85 mii lei.** Lămuriri la redacția gazetei

Rugăm pe abonații gazetei noastre să ne trimită în grabă abonamentul. Aceasta pentru a încheia socotelile, după împlinirea unui an dela reparația gazetei. Adm.

VINEA

soc. pe acții pentru comerțul de Vinuri și derivatele lor.

Deposit

ALBA-IULIA
Str. Roșiorilor

Cumpără și vinde vinuri în cantități cât de mari.

Capital

deplin vărsat
5 milioane.VINDEM
BATOZĂ

nouă, fabricat Schlick-Nicholson, lățimea tamburului 800 m/m., provăzută cu aparat dublu de treerat, cu cilindru de sortat etc.

Părțile aparținătoare: 1 mușama de 30 m², 1 garnitură curele mici, 1 curea principală, 1 decimă cu greutatea necesare și 1 vinci (Hrebewinde) ptr. 5000 kg.

A se adresa

Banca Agrară Cluj

„IZVORUL“

institut de credit și economii S. P. A.

ALBA-IULIA

Sucursale:

Ighiu,
Murăș-Uioara,
Teiuș,
Zlatna.

Face toate operațiunile de bancă. Primește depuneri spre fructificare în condițiunile cele mai favorabile. — Secție americană. — Secție de mărfuri. —

Banca Centrală

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ. SUCURSALA

ALBA-IULIA SEDIUL: CLUJ

CAPITAL deplin vărsat
Lei 50.000.000—REZERVE Cca
Lei 20.000.000—FILIALE: Alba-Iulia, Arad,
Brad, Hațeg, Sibiu, Turda.

ADRESĂ TELEGRAFICĂ

CENTRALA

Telefon No. 68

Tot felul de operațiuni de bancă și comerciale.

Fabrică de
țiglă
și cărămidă

TAMBO

Biroul: Str. Plevnei No. 1.
CASELE DR. MĂRZA.

Telefon 72.

Benzine, Valvoline și
Ulei regal Nr. 00

Depozit permanent de benzină și ulei pentru automobile, treerătoare și motoare pentru mori — la banca

„IZVORUL“ Alba-Iulia.

Pentru sezonul primăverii

cele mai bune GHETE

— sunt ale fabricii —

„TURU L“

Cele mai noi forme. De vânzare la firma „Turul“ Alba-Iulia Piața Mihail Viteazul (Tusi). Cea mai mare fabrică din țară. . . 150 de sucursale în țară și străinătate. —

Societatea Generală Transilvăneană
De Comerț Pe Acții Alba-Iulia

fostă NANDOR FUCHS.

Numai în mare pentru comercianți. — Mare magazin stabil de textile, coloniale și mărunțisuri. — Cu prețurile cele mai scăzute. — Serviciul cel mai solid.